

ЗАКОН ЗА СПОРТСКА АКАДЕМИЈА

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/2014, 129/2015, 146/2015, 30/2016 и 142/16)

Член 1

Со овој закон се уредуваат организацијата, функционирањето и реализацијата на воспитно-образовниот процес во спортската академија.

Член 2

За прашањата што не се уредени со овој закон, а се однесуваат на спортската академија, се применуваат одредбите од Законот за средното образование.

Член 3

Во спортската академија се остваруваат планови и програми за гимназиско образование.

Член 4

(1) Спортска академија е државно средно училиште и се основа само за остварување на планови и програми за гимназиско образование на одредени категории на ученици за кои државата има посебен интерес.

(2) Дејноста што се остварува во спортската академија е од јавен интерес и се врши како јавна служба.

Член 5

Спортската академија има својство на правно лице и се запишува во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 6

(1) Спортска академија основа Владата на Република Македонија, ако:

- постојат потреби на државата од одреден вид спортски кадри,
- се донесени наставни планови и програми за воспитно-образовна работа,
- се обезбедени соодветни простории и опрема за остварување на дејноста,
- со финансиски план е обезбедено одржливо ниво на финансирање најмалку за една генерација на ученици во спортската академија,
- е обезбеден потребен број лица кои ги исполнуваат условите утврдени за наставници и стручни соработници во средното образование и истакнати спортски стручњаци од соодветна спортска област - тренери на ученици и
- се исполнети и другите услови кои се утврдени со нормативите и стандардите за основање на спортска академија заради вршење на дејноста.

(2) Нормативите и стандардите од ставот (1) алинеја 6 на овој член за основање на спортска академија ги утврдува министерот надлежен за работите од областа на образованието (во натамошниот текст: министерот), на предлог на Бирото за развој на образованието.

Член 7

Спортската академија може својата дејност да ја остварува и надвор од своето седиште, за што согласност дава Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството надлежно за работите од областа на образованието (во натамошниот текст: Министерството).

Член 8

Во спортската академија се запишуваат редовни ученици кои завршиле основно образование, се стекнале со соодветен успех во основното образование кој се утврдува во конкурсот за запишување на ученици во јавните средни училишта во Република Македонија и имаат потврда за способности за спортски вештини за спортот за кој ученикот е проверуван согласно со членот 9 став (2) од овој закон.

Член 9

(1) Статус на ученик во спортска академија се стекнува со запишување во спортска академија.

(2) На ученикот кој се запишува во спортска академија задолжително му се врши проверка на способностите за спортски вештини.

(3) Посебните критериуми за запишување на учениците во спортска академија ги утврдува министерот на предлог на соодветните национални спортски федерации, утврдени во Законот за спорт, а по претходно мислење на Бирото за развој на образованието.

(4) На ученик во спортска академија му престанува статусот на ученик доколку не постигнал успех од најмалку многу добар (4) од изборниот предмет тренинг од избраниот спорт и најмалку општ успех од 3,5 на крајот на учебната година.

(5) Ученикот од став (4) на овој член го продолжува своето средно образование во друго средно училиште, согласно Законот за средното образование.

Член 10

(1) Министерството објавува јавен повик за проверување на способностите за спортски вештини на учениците кај кои има интерес за запишување во спортска академија.

(2) Проверката на способностите за спортски вештини ја вршат стручни тимови кој ги формира министерот, составени од лица определени од министерот и лица определени од соодветните национални спортски федерации.

(3) На ученик кој ќе оствари минимум потребен број на бодови од проверката од ставот (1) на овој член, стручниот тим од ставот (2) на овој член му издава потврда дека поседува способности за спортски вештини за запишување во спортска академија.

(4) Минимумот на бодовите од проверката на способностите за спортски вештини од ставот (3) на овој член го пропишува министерот на предлог на соодветните национални спортски федерации и Бирото за развој на образованието, а по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

(5) Формата и содржината на потврдата за поседување на способности за спортски вештини за запишување во спортска академија ги пропишува министерот.

Член 11

Начинот на проверката на способностите за спортски вештини на учениците за запишување во спортска академија, спортските федерации кои учествуваат во проверката, како и бодирањето на резултатите од проверката на спортските способности ги пропишува министерот на предлог на соодветните национални спортски федерации и Бирото за развој на образованието, а по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Член 12

(1) За ученикот во спортска академија кој е со место на живеење различно од местото во кое е спортската академија и ако во местото во кое ученикот живее не се реализира наставен план за спорт за кој ученикот е запишан, министерството обезбедува сместување во ученички дом.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, Министерството обезбедува сместување во ученички дом надвор од местото на живеење на ученикот и за ученик за кој во неговото место на живеење се реализира наставен план за спорт за кој ученикот е запишан, и тоа ако:

- има потреба од тренинзи на ученикот по избраниот спорт,
- ученикот е член на национална спортска репрезентација по избраниот спорт и/или
- родителот, односно старателот во текот на школувањето на ученикот, го смени местото на живеење, односно местото на престојување.

(3) Начинот на остварување на правото од став 1 на овој член го утврдува министерот.

(4) Соодветната спортска федерација за учениците запишани во спортска академија организира бесплатен превоз од училиштето до местото каде што се реализираат спортските тренинзи за учениците (практичната настава).

(5) Соодветната спортска федерација за учениците запишани во спортска академија обезбедува соодветна спортска опрема.

Член 12-а

(1) За ученикот во спортска академија кој постигнал од изборниот предмет тренинг од избраниот спорт одличен успех (5) и најмалку општ успех многу добар 4 (четири) на крајот на учебната година, Министерството обезбедува месечна стипендија, за што објавува конкурс.

(2) Ученикот треба да ги исполнува условите од став (1) на овој член секоја учебна година, за Министерството да продолжи да му дава стипендија, до завршувањето на спортската академија. Ако ученикот не ги исполнува условите Министерството престанува да му доделува стипендија.

(3) За доделување на стипендија се поднесува барање со потребната документација:

- уверение за државјанство на Република Македонија,
- потврда дека е редовен ученик во спортска академија,
- заверени на нотар фотокопии од свидетелствата за завршена прва, втора и/или трета година на образованието,
- изјава потпишана од родител/старател дека ученикот не е корисник на друга стипендија и
- изјава од родителот/старателот за обработка и користење на неговите лични податоци и личните податоци на ученикот, со која кандидатот се сложува Министерството по службена должност да ги обезбеди потребните документи.

(4) Образецот на барањето од ставот (3) на овој член го пропишува министерот надлежен за работите од областа на образованието.

(5) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за доделување на стипендија е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член, по службена должност да ја побара документација од ставот (3) алинеја 1 на овој член.

(6) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кого е побарана документацијата од ставот (3) алинеја 1 на овој член е должно да ја достави бараната документација во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(7) Овластеното службено лице од ставот (5) на овој член е должно да одлучи во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член.

(8) Начинот на доделувањето на стипендијата од став (1) на овој член и посебните критериуми за нивно доделување ги пропишува министерот.

Член 13

Оценката за изборните предмети заеднички ја утврдуваат наставникот и тренерот на учениците.

Член 14

Учениците во спортската академија по завршувањето на четвртата година на образование полагаат државна матура или училишна матура.

Член 15

(1) Воспитно-образовната работа во спортска академија ја остваруваат наставници, стручни соработници (педагог и психолог) и истакнати спортски стручњаци од соодветна спортска област - тренери на ученици (во натамошниот текст: тренери), и физиотерапевти.

(2) Наставниците и стручните соработници од ставот (1) на овој член треба да ги исполнуваат условите од Законот за средното образование и нормативот за наставен кадар во средното образование.

(3) Општи критериуми за тренер од ставот (1) на овој член е да ги исполнува следниве услови:

- да има завршено најмалку више образование во областа на спортот или стекнато лиценци добиени од соодветна меѓународна спортска асоцијација и
- со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност.

(4) Предност при избор за тренер од став (1) на овој член имаат кандидатите кои познаваат најмалку еден светски јазик, што се утврдува преку поседување на меѓународно признат сертификат издаден од официјален европски тестатор, член на здружението АЛТЕ на европски тестатори или уверение од меѓународна институција на А2 ниво на ЦЕФР (CEFR), односно БУЛАТС; или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 310 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 35 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 10 бода, или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ, или Гете сертификат.

(5) Физиотерапевт од ставот (1) на овој член може да биде лице кое ги исполнува следниве услови:

- да има завршено најмалку вишо образование за физиотерапевт и
- со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност.

(6) Соодветната национална спортска федерација објавува јавен оглас за тренери и физиотерапевти и врши селекција на тренери и физиотерапевти кои ги исполнуваат општите и посебните критериуми и услови од ставовите (3) и (4), односно ставот (5) на овој член.

(7) Тренерот и физиотерапевтот од ставот (6) на овој член ги ангажира спортската академија, за периодот од 1 септември во тековната година до 31 август во наредната година, по претходна согласност од министерството.

(8) Посебните критериуми за тренер од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот на предлог на соодветната национална спортска федерација, а по претходно мислење од Агенцијата за млади и спорт и добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Член 15-а

(1) Орган на раководење во спортската академија е директорот.

(2) Директорот е одговорен за законитоста во работата и за материјално-финансиското работење на спортската академија.

(3) За директор на спортска академија може да биде избирано лице кое има најмалку високо образование и кое ги исполнува условите за наставник или стручен соработник во средно училиште и ако има најмалку пет години работно искуство во воспитно-образовната работа, положен испит за директор, во моментот на избор со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност, да има соодветен сертификат, не постар од пет години, за познавање на англискиот јазик ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) - најмалку 30 бода, ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 3 бода, БУЛАТС (BULATS) - најмалку 20 бода или КЕТ (KET) (Cambridge English) - положен, да има положено психолошки тест и тест за интегритет и да има Програма за развој на спортската академија.

(4) За директор на спортска академија може да биде избирано и лице кое има најмалку високо образование, да има најмалку пет години работно искуство во струката, положен испит за директор, во моментот на избор со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност, да има соодветен сертификат, не постар од пет години, за познавање на англискиот јазик ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) - најмалку 30 бода, ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 3 бода, БУЛАТС (BULATS) - најмалку 20 бода или КЕТ (KET) (Cambridge English) - положен, да има положено психолошки тест и тест за интегритет, да има искуство во менаџирање со спортски клуб, национална спортска репрезентација, спортска федерација односно спортски сојуз, да има учество во креирање на стратешки документи од областа на спортот и да има Програма за развој на спортската академија.

(5) По исклучок, доколку нема пријавено кандидат со положен испит за директор, за директор може да биде избрано и лице кое не положило испит за директор, но е должно истиот да го положи во рок од една година од денот на изборот за директор.

(6) Ако избраниот директор не го положи испитот за директор во рокот утврден во ставот (5) на овој член, му престанува мандатот на директор.

(7) Директорот на спортската академија се избира и разрешува од училишниот одбор, по претходна согласност од Министерството, согласно Законот за средното образование.

(8) Мандатот на директорот трае четири години, со можност за уште еден последователен мандат во истата спортска академија.

(9) На лицето кое е избрано за директор на спортска академија му мирува работниот однос додека ги врши работите директор на спортска академија и има право во рок од 15 дена по престанувањето на мандатот, да се врати на работа во училиштето, односно институцијата каде работел пред да биде избран за директор за вршење на работи кои одговараат на неговиот вид и степен на стручна подготовка.

Член 16

(1) Средствата за финансирање на спортската академија се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, на начин и по постапка утврдени со Законот за буџетите на Република Македонија и Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија.

(2) Средствата од ставот (1) на овој член министерството ги распределува на спортските академии врз основа на мерила и критериуми за распоредување на средствата на спортските академии, кои ги пропишува министерот, а по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

(3) Трошоците за договорни услуги наменети за подмирување на бруто надоместокот за тренерот, односно физиотерапевтот ги надоместува спортската академија, по предлог на соодветната национална спортска федерација и тоа:

- главен тренер - најмногу до две просечни месечни исплатени нето-плати по вработен во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, до денот на склучување договорот за ангажирање,

- помошник тренер - најмногу до една и пол просечна месечна исплатена нето-плата по вработен во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, до денот на склучување на договорот за ангажирање,

- физиотерапевт - најмногу до една просечна месечна исплатена нето-плата по вработен во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, до денот на склучување на договорот за ангажирање.

(4) Министерството го контролира наменското користење на средствата од ставот (2) на овој член.

Член 17

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши министерството.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Државниот просветен инспекторат, согласно закон.

Член 18

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на спортската академија, ако:

- запише ученик кој не поседува потврда дека поседува способности за спортски вештини за запишување во спортска академија (член 9 став (2)),

- ангажира физиотерапевт кој не ги исполнува условите за физиотерапевт (член 15) и

- ангажира тренер на ученик кој не ги исполнува општите и посебните критериуми за тренер (член 15).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече на одговорното лице во спортска академија за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката, ако:

- не ја побара документацијата во рок од три дена од денот на приемот на барањето (член 12-а став (5) од овој закон) и

- не одлучи по барањето во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето (член 12-а став (7) од овој закон).

(4) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој е побарана документацијата ако не ја достави бараната документација во рок од три дена од денот на приемот на барањето (член 12-а став (6) од овој закон).

Член 18-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице се врши согласно Законот за прекршоците.

Член 18-б

(1) За прекршоците утврдени во член 18 од овој закон, државниот просветен инспектор должен е на сторителот на прекршокот да му издаде прекршочен платен налог, согласно Законот за прекршоци.

(2) Доколку сторителот го прими прекршочниот платен налог, истиот треба да го потпише. Примањето на прекршочниот платен налог од сторителот на прекршокот се забележува во записник.

(3) Во записникот од став (2) на овој член се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторениот прекршок.

(4) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува одговорното лице во правното лице или од него овластено лице.

(5) Државниот просветен инспектор е должен да води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на покренатата постапка.

(6) Во евиденцијата од ставот (5) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(7) Личните податоци од ставот (6) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(8) Министерот за образование и наука ја пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

Член 18-в

За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд.

Член 19

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 20

Постојните паралелки во ДУФК „Методија Митевски Брицо“ - Скопје, СОУ „Кузман Шапкарев“ - Битола, СОУ Гимназија „Кочо Рацин“ - Велес, СОУ „Гостивар“ - Гостивар, ОУТУ „Ванчо Питошевски“ - Охрид, СОУ Гимназија „Мирче Ацев“ - Прилеп, СОУ „Коле Нехтенин“ - Штип и СОУ „Никола Карев“ - Струмица, во кои се реализира експериментална програма за фудбал, ракомет, кошарка и тенис, со денот на основање на спортската академија согласно со членот 6 од овој закон, продолжуваат со работа како паралелки на спортска академија.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од учебната 2015/2016 година.

ОДРЕДБИ ОД ДРУГИ ЗАКОНИ

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 129/2015):

Член 9

Учениците запишани во паралелките во кои се реализира експериментална програма за фудбал, ракомет, кошарка и тенис во ДУФК „Методија Митевски Брицо“ - Скопје, СОУ „Кузман Шапкарев“ - Битола, СОУ Гимназија „Кочо Рацин“ - Велес, СОУ „Гостивар“ - Гостивар, ОУТУ „Ванчо Питошевски“ - Охрид, СОУ Гимназија „Мирче Ацев“ - Прилеп, СОУ „Коле Нехтенин“ - Штип и СОУ „Никола Карев“ - Струмица кои добиваат стипендија, ќе продолжат да добиваат стипендија под условите утврдени со овој закон.

Член 10

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 129/2015):

Член 11

Одредбите од член 8 ставови (3) и (4) од овој закон со кој се додава нов член 15-а, а кои се однесуваат на условот за положен психолошки тест и тест за интегритет ќе отпочнат да се применуваат од 1 февруари 2016 година, а одредбите кои се однесуваат на условот за познавање на странски јазик ќе отпочнат да се применуваат од 7 март 2017 година.

Член 12

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 146/2015):

Член 3

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 146/2015):

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 30/2016):

Член 5

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 6

Започнатите постапки до денот на започнување на примената на овој закон ќе завршат согласно со законот по кој биле започнати.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 30/2016):

Член 7

Одредбите од членовите 1 и 4 од овој закон, ќе започнат да се применуваат со започнувањето на примената на Законот за општата управна постапка согласно со членот 141 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15).

Член 8

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Законот за изменување и дополнување на Законот за спортска академија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/2016):

Член 5

Одредбата од членот 9 став 4 од Законот за спортската академија („Службен весник на Република Македонија“ број 115/14, 129/15, 146/15 и 30/16), која се однесува на остварениот општ успех на ученикот во Спортската академија во учебната 2015/2016 година нема да се применува при запишувањето на ученикот во наредната учебна 2016/2017 година.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.